

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PART KÖZLÖNYE.

Legsz. ovro
Folcvo
Nagyedvo
Egy hon

Egyes szám ára 4 kr

Felölös szerkesztő: BARTHA MÓR.

Főmunkatárs: DR. KIRÁLY PÉTER.

Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Hírhasznosított sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű hirdetések a közlöny szerinti jutányos áron vesznek fel. Helyi díj a hirdetésenként külön bejegyzésért 30 kr.

Az új provizórium.

Debreczen decz. 5.

Napok óta hirdetik a kormánypárti újságok Bécsben és Budapesten, hogy a két kormány négy havi provizóriumban egyezett meg. És mircsen a czáfolatnak egy hangja sem. A máskor oly fürge czáfoló pépezet most pihen, nem jön segítségére a miniszterelnökiék, hogy megszabadítsa attól a szegénytől, a melyet az ő nevének az újabb provizóriummal való összekötése jelent. Mert abban a perczben, mikor br. Bánffy Dezső ezzel a provizóriummal akár négy hónagra, akár csak huszonnégy órára az országgyűlés elé mer állani, akkor Magyarországon a szélszégéből, a politikai sulytal biró nyilatkozatok perfid meghamisításából való éösködés olyan szörnyű példája személysül meg a miniszterelnökben, a minőt még a Bánffy-kormány s a Bánffy-parlament rendkívül tág erkölcsi kalibere sem bir meg.

Báró Bánffy Dezső nem jöhet többé provizóriummal az országgyűlés elé. De nem mehetett a korona elé sem; hiszen a korona ugy adta meg az előzetes óváhagyást s a szentesítést a december 31-ével lejáró provizórium-örvéyhez, hogy ezután csak a végleges rendezés követheték a két államfél kö-

zött; vagy szerződéses alapon teljes parlamentarissal, vagy pedig önálló rendelkezéssel, ugy a mint ezt gróf Tisza István követelte a vámsorompók felállításával. A miniszterelnökök, a ki kezében tartotta hosszú esztendő óta a kiegyezési tárgyalások fonakát, tudnia kellett, hogy mire közelezi magát. Csak ő volt a helyzet teljes ismeretében, ő titkolózott a saját pártja előtt is, tehát szó sem lehet arról, hogy a három esztendő megtevését most azzal tetézzé, hogy nyilvánvalólag megtagadja magát, szegre akasztván büszke kijelentéseit; s bihari pontokká válják szentesített törvényt, báró Bánffy Dezső politikai ekziszcenciájának a tengését újabb szélszégessé hosszabbítsa meg.

Báró Bánffy Dezsőre nézve így áll a kérdés. De csakis ő reá nézve. Az ő pártjának akármelyik tagja megszavazhatja az új provizóriumot akármely más szabad-lvü kormányra, mert csakis báró Bánffy Dezsőnek kellett tudnia, hogy tavaly éppen ezekben a napokban minő kötelezettségek vállalhatók. És a mi szintén főmozzanat, a miniszterelnöknek volt teljes egy évi ideje, hogy akármely irányban, de elintéztesse a gazdasági kérdést.

Magyarországon a miniszterelnök akasztotta meg egyrészt állatásokkal, másrészt a viszonyok hamis megvilá-

tásával a gazdasági kérdés rendezését s az ő büne az is, hogy a szeptember 6-ika óta tanácskozó országgyűlés egyetlen lépést sem tehetett.

Abban az esetben, ha báró Bánffy Dezső a legújabb provizóriummal csakugyan elköveti a merényletet egy szentesített törvény lerombolására, ne tessék az ellenzék felelősségéről beszélni a legyen távol a kormánytól, valamint annak a pártjától az, hogy a provizórium szükségét azzal okolják meg, hogy az ellenzék akciója szoritotta a kiegyezési kérdéseket a rendelkezésre álló idő legvégére. Az ellenzék éppen azt akarta biztosítani, hogy a parlament, dacára annak, hogy az utolsó négy hónapra egy egész ülészakot kitöltő munkaanyag halmozódott, mindent rendben letárgyalhasson. Csak a miniszterelnök őszinte, becsületes nyilatkozata kellett volna s elesik a napirend-vita.

Sőt még a legutolsó pillanatban is gondoskodott az ellenzék arról, hogy a kiegyezés letárgyalható legyen. Ott van a Ház előtt gróf Apponyi Albert határozati javaslata, a mely azt követeli, hogy vétessék le az indemnitási javaslat a Ház napirendjéről s haladéktalanul üzessenek ki tárgyalásra a kiegyezési javaslatok. Már ezzel elhárította magától az ellenzék azt a vádat, hogy a felelősségben ő is osztozkodik, ha a

Paula kisasszony és Ferencz ur.

A Debreczen tárczája.

Irtá: Vértessy Gyula.

Egy szép nyári regelen csak nem nyitotta ki Paula kisasszony a boltját.

Máskor hat óra tájban pontosan, mint valami kronométer, meggyikorgott a kis vasajtóban a kulcs, majd utána kinyult egy sovány, fehér kez és szettaszította az ajtot, melynek egyik oldalán csabítón sarga nagy dohánylevelek s öt-, meg tizkrajezáros bélyeg-óriások pompáztak, másik oldalán pedig egy nagyhasu, nagy turbánu, vöröskepü török pasa csibukozott méltóságteljesen.

És nemsokára megjelen a török pasa mellett egy kis sovány, madárhúsú kissé fonyadt arcú, de meg mindig szép, nagy kékszemü hügyecske, a ki a boltajtóban állva és ruhája ranczeit igazgatva, nyajjasan köszönt jóreggelt az ő rendes eső vevőjének a szomszéd órasbolt első segédjének:

— Jó reggelt Ferencz ur!

— Jó reggelt Paula kisasszony! Hogy aludt? Mit álmodott?

— Jól aludtam Ferencz nr. S ön?

— Én is.

Körülbelül husz év óta folyt már köztük ez a reggeli társalgás. S azóta talán egy nap sem volt, melyen elmulasztották volna. S így, a reggelek üdö levegőjében, mindakettőn olyan fiatalosak és olyan fürgék voltak, Paula kisasszony perdült fordult és már beat állt a

stélzsi előtt, törülgetve egy kis pálinkáspoharat Ferencz ur számára, Ferencz ur pedig két santa, kaszálo labával csak egyet lépett az utcáról és bent volt a kis boltban.

Nagy rend és tisztaság volt itt. A gondos szorgalmatos leányké: nyoma meglátszott mindenben. A szivarosládikák mint a katonák, szépen sorakoztak az allványokon: üvegfedél alatt bőfehér szipkák, rózsaszín szalaggal atkőve, a gyufaskatulyák keces négyszögekbe voltak rakva; a kirakat üvege kristálytiszta s a kis polczokon, melyeken szivar ötegek állottak, egy szemernyi por se.

— Milyen friss! Mar ki is takarított!

Ezt is eimonda minden reggel Ferencz ur.

— Nemcsak a boltom már a szobám is rendben van!

Ez a megjegyzés is, melyet bizonyos büszke mosoly kísért, ez is hallható volt minden reggel a Ferencz ur fenti beszédére.

— Ah, a szoba is!

Az öreg legény fakó ajkairól erre rendezten olyan sóhajtás-szerűleg hangzott.

— Ah, a szoba is!

A szentély, melynek ajtaját késsel szeggett fehér függöny takarja el. Oda nem volt bejárása senkinek. Még Ferencz uraak se! Még husz évi ismeretség után sem! A szép fehér függöny volt a határ, mely Paula kisasszonyt a közpályán működő Paula kisasszonyt elválasztotta attól a másik Paula kisasszonytól, a ki ebédjét és vacsoráját ott fogyasztotta e a csöndes kis szobácskában és ott

aludta szüzies, tiszta álmait a fehér nyoszolyában.

Volt idő, mikor az álmok (régen volt az, mikor még Paula kisasszony nagyon fiatal, bájos kis természetű vala) szenvedélyesek és vágyakozók is voltak és volt idő, mikor esténként a kis szoba csöndjét lázas zokogás verte fel.

De ez régen volt! Akkor, a mikor még Balajthy Géza ur, a vármegyeház legdaliásabb aljegyzője, járt a boltba. Nagyon sok szivar kellett ennek a szép barna fiúnak. Vagy ha szivar nem is kellett neki, egy szál gyufaért is beszáadt a boltba.

És Paula kisasszony, a bajos kis Paula kisasszony mindannyiszor összerezett és fehér arcát pirosság futotta el, valahányszor Balajthy Géza bejött a boltba. Hiába is tagadta, nem tudta volna eltagadni, hogy tetszik neki. A hangja remegése is elarulta, mikor szólt hozzá. És mikor kezét fogtak, a fiatal férfi ugyancsak érezhette a leány kis fehér kezének a reszketését.

S aztán egyszer előtötte a láng mind a kettő lelkét. Szép, nyári este volt, a boltban senki és Paula kisasszony a szobácskájában kötötgetett, Géza urfi pedig ott üt mellette a pamlagon.

Géza ur már akkor biztos volt a diadalról, mikor a leány, a felénk, piruló, szüzies leány, beeresztette a szobájába. Mikor a viláért se tudott volna megtagadni Balajthy Gézától, a ki olyan szépen kérte:

— Édes kis Paulácska, csak engedje,

kiegyezés tárgyalható nem lesz. Nem, a felelősség tisztán a báró Bánffy Dezső miniszterelnökké s a vele állítólag szolidáris kormányé, a mely a maga tehetettségében s abban való bizakodásában, hogy egy brutális szavazással mindent elléhet intézni: hallatlanán tette ezt az indítványt. Tetszik a kormánynak, hogy az indemnítási javaslattal nyitogattassék a Pandora szelencéje, benne az egyének és a rendszer összes bűneivel; de arra semmit sem cselekszik, hogy a kiegyezés napirendre kerüljön. Ez a taktika csak arra magyarázható, hogy a legujabb provizóriummal a saját maga megmentésére törekszik a kormány. És ebben van a nagy tévedés. Mert ha báró Bánffy Dezső szívesen meg nem érett volna a bukásra, a provizóriumnak az első kísérlete elparancsolja helyéről báró Bánffy Dezsőt, mert magyar miniszterelnök ilyen nyilvános szétségessel a bársong székben nem ülhet. Ennyi ereje még lesz ennek a parlamentnek.

A képviselőház ülése.

Debreczen, dec. 5.

A képviselőház Dec. 3-iki ülésében nagy erkölcsi vereség érte a Bánffy kormányt, magából a kormánypárt kebeléből emelkedtek fel tekintélyes párttagok, a kik tiltakoztak a mai jogfosztó és jogtipró eljárás ellen.

Chorin Ferencz és Kubinyi Géza mindketten az igazi szabadelvűség híveinek vallották magukat, de kiemelték, hogy a mi itt ma történik, az nem egy jogállamban, de rendőri államhántorténetben történik csak meg.

Ilyen kijelentésekre a Rakovszki-féle mentelmi eset adott alkalmat, a melynek tárgya csaknem az egész ülést igénybe vette.

Két irányzat ütközött össze; az egyik a kormányé, amely a közszabadságnak és az

alkotmányos jogoknak biztosítékait sorban megsemmisíteni törekszik és ebben a törekvésében már elérkezett ezeknek egyik legfontosabbikához: a képviselők mentelmi jogához; a másik a független gondolkodásuké, akik a támadás merészsége folytán felriadva sorakoznak a megtámadott sarkalatos alkotmányjog védelmére.

Biztató dolog, hogy a jogerzet már túlhatott azon a szigorú korlátokon, amit a kormánypárt a saját tagjai elé állított és ekként bebizonyult, hogy a kormány a közszabadság lerombolásának munkájában nemcsak hogy nem számíthat pártja független gondolkodású elemeire, hanem hogy az ilyen támadás közben a legcsufosabb erkölcsi vereség is érheti, amit azután nem igen takargathat el mindig a száraz numerikus többséggel.

Ilyen vereség volt a Dec. 3-iki is. Schmidt Gyula adta elő a mentelmi bizottság jelentését. Nagyon halkán beszélt (mintha szégyelte volna azt, a mit mond) úgy, hogy alig lehetett érteni beszédjét. Így hát nem is igen hallgatták, sem a feltűnően ritka jobboldalon, sem a balon.

Annál feszültebbé vált a figyelem, mikor Chorin Ferencz emelkedett fel szólásra: Az egész képviselőházban valóban alig találhatni a mentelmi jog hivatottabb interpretátorára, mint ő, akinek kezén a mentelmi ügyek száza mentek keresztül.

De nem is lehet igazabban, tömörebben, helyesebben kifejteni a mentelmi jog valódi természetét, mint ahogy ő azt tette: — azét a mentelmi jogét, amely nem kiváltság, hanem alkotmányos garancia, melynek sarokkövei: a felelőtlenség és a relativ mentesség; a felelőtlenség a Házban mondotakért és a mentesség minden, a szabadságot megszorító bírói intézkedés ellen addig, míg arra a Ház előleges engedélye meg nem adatik. És a mikor — mondá Chorin — bírói intézkedésekkel szemben így körül bástyáztuk a mentelmi jogot hát a rendőriekkel szemben elmulasztjuk? Holott a rendőri intézkedés diszrecionális jog, amely a végrehajtó hatalomtól függ.

— Avagy oly szilárd alapon áll a mi alkotmányunk, folytatta — oly erős a nemzet és oly győnge a végrehajtó hatalom, hogy a garanciákra nincs is már szükség?

Vaslogikával, a törvényre támaszkodva bizonyította ezután be, hogy Rakovszki

esetében a mentelmi jog flagránssal megsértett.

A letartóztatás már be volt fejezve, holott a kapitány tudta, hogy képviselővel van dolga: holott még nem képviselővel szemben sem merült fel ok a letartóztatásra. Azzal mentették a kapitány eljárását, hogy zavarok lévén, erőlyre volt szükség. Csak hogy erőlyre és törvénytíprásra köztött nagy külömbőség van.

A baloldal majd minden kijelentését Chorinnak zugó tapssal fogadta. A jobboldal némán hallgatott.

Befejezte beszédét azzal, hogy szükségét látta annak, hogy a szabadságjogok védelmére a szabadelvű párt soraiból is védelmeztessek.

A fényes beszéd után az ellentét kedvéért Szóts Pál szólalt fel. Azzal mentegette a rendőrkapitány eljárását, hogy Rakovszki azt mondotta neki: Majd én megtanítom magát! — meg, hogy az ő közbenjárására visszavonta a letartóztatási parancsot. A szerecsétlen, de kétes nagyságra törekvő honatza elfelejtette, hogy Chorin éppen most bizonyította be a törvény szavai, hogy Rakovszki szavai még egy nem-képviselővel szemben sem adnak okot a letartóztatásra és így a rendőrkapitány nemcsak a mentelmi jogot, hanem hivatalos hatalmával visszaélve, az egyéni szabadságot is megsértette.

Győry Elek mindjárt rá is mutatott arra, hogy milyen az a felfogás, amelyik a kormány körüli gárdánál gyökeret vert; hogy Szótsék szerint az legyen a mentelmi jog mértéke, hogy a rendőrközeg sulyos helyzetben volt! Rámutatott arra, hogy nem verhetne az ilyen felfogás gyökeret és nem merésznél a rendőrség a szabadságjogokat olyan vakmerően megtámadni, ha nem a fejtől indulna ki a baj! A legfőbb fórum, a belügyminiszter, nem ad elégtételt a megsértett jogrendnek, sőt ő biztosítja közegét a törvénytíprásra. Így jutottunk le a Szóts-féle felfogásig, így egész addig, a mikor a törvényt úgy kerülik meg, hogy a letartóztatást elnevezik előállításnak, de az előállításokat 24 óráig ki sem hallgatják.

A függetlenségi párt nagytekinélyű tagjának emez erőteljes, magvas beszéde után egyik bacsikai képviselő, Pukovits

hogy mellé ülhessek! Csak a ruhája szélét érinthessem. Az ajtót is nyitva hagyjuk, hogy kiathasson a boltba, de lássa, itt kint még csak beszélni se lehet, mintha csak az utcán lennénk. Ugye békén a szobába! Annyi mondandóvalom lenne, de itt nem lehet elmondani...

Olyan szépen beszélt és a szeme olyan szerelmesen ragyogott, de hogy is tudott volna neki ellentálni Paulácska.

Igy került bele a várba Géza urfi, ama szép gyári estén, mikor Paulácska a divánon kötögetett s ő mellette, ülve szenvedélyei lázas hangon beszélte, hogy mennyire szerets,

— Paulácska, meg tudnék halni magáért.

— Én is! — sóhajtott a leány. De már ekkor karsu derekat, két erős kar szorította át és ajakára mint a zsarásokok hullottak a forró csókok.

Ijedten, remegve, kétségbeesései szabadította ki magát és könnyezve állt fel a férfi mellől, a ki szenvedélye tetőfokán lázas reszketéssel ismételte a leányt magához ölelni igyekezőt:

— Szeretlek, szeretlek! Csak még egy csókot!

A leány félénken simult hozzá s mintegy rélelve beszélt hozzá:

— Ne bántson! Ne csókoljon már, Majd azután, az esküvő után. Akkor a magáéleszek egészen. Oh mennyire szeretem.

A fiatal ember összeharapta az ajkát és mintha egyszerre elmult volna minden láza:

— A kis fruska el akarja magát vétetni.

Nem is rosszul számít! Még hogy ő, Balajthy Géza elvegye! Szép is lenne! Az örege menten kitagadná! De igérni lehet! Hát ha így is megadja magát!

De nem adta! Tiszta szemérme fellázadt a támadások ellen és Balajthy Géza az egész viszonyból csak egy pár csók emlékét vihette magával, mikor félelmi sikertelen ostrom után visszavonult és kiment szolgabírónak a vidékre és ott meg is nősült.

Egy pár csók emlékét! A melyek Balajthy ur előtt olyan eredménytelen ostobaságok, üres semmiségek voltak és a melyek Paula kisasszonynál egy élet üdvösségének és a becsületben és a szerelemben való hit elvesztését jelentették.

Az első ősz hajszál azon a napon csilant meg a sűrű gesztenyeszín hajban, mikor megtudta a Balajthy Geza eljegyzési híret és az első ráncz is alighanem akkor éjszaka támadt a szép kékszemű alatt, a záporoként omló könnyektől s a fuidokló zokogástól, mely betöltötte az egész kis szoba néma csendjét.

S azóta, hogy vége szakadt ennek a nagyon szomorú regénynek, a kis szoba ajtaját férfi nem lépte át, legfeljebb ha fiánczok jöttek valami hivatalosügyben.

Lassankint a nagy csalódásból, melyen szíve keresztültment, gyűlölet és utálat támadt az egész férfinem ellen. S ha eleintén próbálkoztak is udvarolni a szép trafikos kisasszonynak, hamarosan visszavonult mindenki.

A férfiak elneveztek kis orleansinak és bárha mindig szívesen jártak a boltjába, mert jólesett látni a szép leányt, de szerelemlől

nem beszéltek vele soha. Mert csak addig volt nyájas és kedves míg arról nem szóltak. Mihelyt ezt hozták elő, szilaj láng futott az arcán végig és a szeme haragosan villogott míg mondta:

— A szerelem aljas hazugság! És ostobaság!

Csak egyszer nem haragudott! Mikor ezelőtt vagy tizenöt esztendővel Ferencz ur, az ő mindennapos vendége, rendes szürke ruha helyett, fekete gálában sántított be hozzá és nagy pironkodva előhozakodott vele, hogy ő Paula kiasszonyt halálosan szereti és ha eljönne hozzá, feleségül is venné. Van már egy kis megtakarított pénzecskeje s azon üzletet nyithatna, a hol a szivar is lehetne majd árulni.

Harag helyett inkább mosolygott, a hórihorgos, sárga arcú, sánta legényen, a ki most zavarában és meghatóságában még csunyábbnak, még vénebbnek látszott mint a minő volt:

— Nem akarok én férjhez menni, Ferencz ur! Maradjunk mi csak jó barátságban olyanban a minőben eddig voltuk.

Aznap nagyon rossz napja volt Ferencz urnak. Dolgozott ugyan szorgalmasan mint máskor, de este boldizálás után a helyett, hogy rendes szokása szerint vett volna magának egy kis harapnivalót és hazament volna vacsorázni, hát elment egy kis kocsmába. Bort hozatott és alig ivott meg egy-két pohárral, leborult az asztalra és úgy zokogta:

— Most is azt szereti! Azt a Balajthy!

Verje meg az Istent! Miatta van mindez!

Egy félliter elfogyasztása után dülöng

József bizonyította, hogy Rakovszkyt a rendőrközeg nem gátolta meg képviselői kötelessége teljesítésében, vagy ha meg is gátolta, annak Rakovszky heves vére volt az oka.

Kubinyi Géza szállt ezután sikra a kisebbségi véleménye mellett. Önérzetes, férfias beszédében hivatkozott a jegyzőkönyvre, amely kétségtelenül bebizonyítja, hogy a rendőrközeg tudva sértette meg Rakovszky mentelmi jogát. Ő a szabadelvű párt tagja, — úgy mond — de abban a hiszemben, hogy ennek a pártnak vezérelve: szabad polgár a szabad hazában; ha ezt az elvet megtagadjuk, akkor Magyarország nem szabad, hanem rendőrrálla!

A jobboldalon, a szónok körül, mozgás támadt erre.

— Nem tetszik tian? — kérdezte előlük Bartha Miklós.

Kubinyi beszéde után Láng elnök szünetet rendelt.

A szünet után még két szónok vett részt a Rakovszky-ügy feletti vitában. A kormánypárt részéről Molnár Béla, kinek fejtegetései arra szorítottak, hogy Krecsanyi nem szakalta Rakovszkyt, az ellenzék részéről pedig Pichler Győző, a ki ügyes érvevel bebizonyította, hogy Krecsanyi szánt szándakkal kötött bele egy néppárt képviselőbe. — Pichler beszéde után az elnök felbeszakitotta a vitát és annak folytatását mára — hétfő — halasztotta.

Az ülés végén Kossuth Ferencz interpelláció tárgyává tette azt a konfliktust, mely Poroszország és Ausztria közt néhány osztrák alattvaló kiutasítása miatt támadt. Kossuth ezt a konfliktust a hármasszövetség szempontjából világította meg és mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatott beszédében kérdést intézett a miniszterelnökhöz, hogy Thun gróf a reichsrathban a magyar kormányhoz a járulással fenyegetődzött-e a represszáliák?

Bánffy báró a Házban nem felelt a hozzá intézett kérdésre, kint a folyosón azonban így aposztrofálta Kossuthot:

— És te azt hiszed, hogy ilyen interpellációval használod a hármasszövetséget?

— Hogyne!

gélve tántorgott haza azzal az erős elhatározással, hogy többé rá se fog nézni Paula kisasszonyra, a ki még mindig azért a haszontalan emberért bomlik.

Hanem ez az erős elhatározás csak reggelig tartott. Akkor azután megint csak első dolga volt beköszönni Paula kisasszonyhoz, mintha mi sem történt volna:

— Jó reggelt Paula kisasszony!

Es az is olyan nyájasan és szívélyesen felelt, mintha nem is a tegnapi kikoszorózott kérője állna előtte:

— Jó reggelt Ferencz ur!

Legfeljebb annyi volt az egész, hogy az e függönyzött ajtó felé még sovárabban tekintett, mint máskor, elgondolva, hogy neki oda soh'se léssen belépése.

S nem is lett csak hosszú, hosszú idő múlva, mikor egy szép nyári reggelen nem nyitotta ki Paula kisasszony a boltját.

Ferencz ur aggódva leste a szomszédból hogy mikor nyílik a bolt. De bizony az nem akart kinyílni. A rendes vevők odagyűltek, vartak egy darabig s aztán elmentek.

Egy incki-finczi joggyakornok, aki valami hadnagyooskával jött oda megjegyeste:

— Elaludt az öreg orleansi!

Végre kilencz óra tájban Ferencz ur nyugtalanodni kezdett. Hátha valami baja van Paula kisasszonynak? Zörgetett a boltajtón, semmi felelet. Végre is a rendőrséghez ment, hogy nyitassák fei az ajtót. Egy lakatos azután, egy rendőr kíséretében felnyitotta Belementek és ott találák halva Paula kisasszonyt, Szépen nyugodtan feküdt az ágyon, mintha aludnék.

— Megütötte a szél! — véleményezte a rendőr.

— Magad is mondtad, hogy III. Napoleon sokkal jelentékenyebb nyilatkozatért kapott háborút, hát hogy gondolod, hogy ennek az ügynek megítélése a hármasszövetségnek használna?

— Én nem vagyok kormányelnök — válaszolt erre Kossuth — hanem te, mint miniszterelnök, megteheded, hogy azt, a mit Thun ártott a hármasszövetségnek, azt te jótévedsz.

Bánffy erre maga is csak nevetett és elment a miniszteri szobába.

Ülés vége háromnegyed 2 órakor.

Különben Rakovszky esetéből folyólag; a mentelmi-jog feletti vita, oly nagy méretet vett, hogy körül-belől a mai, netlő, ülést is betölti, mert ellenzéki részről még többben szólnak hozzá a kormánypárttól is Emmér Kornél és Gajári Ödön beszélni akarnak s ez a két beszéd felfogásban aligha el — nem tér egymástól.

BELFÖLD.

A kiegyezés a kormánypártban.

A miniszterelnökhöz közelálló körökben elterjedt hír szerint Bánffy Dezső báró a szabadelvűpárt keddi értekezletén kiméretett exozet fog előterjeszténi a kiegyezési tárgyalások jelenlegi stádiumáról. Utalni fog különösen azon változott helyzetre, a melynél fogva Ausztriában a kiegyezési törvényjavaslatok parlamenti uton való elfogadása biztosítottak látszik. E körülményre való tekintettel, valamint különösen azon oknál fogva, hogy a kormány soha sem tagadta azt, hogy a gazdasági kiegyezés híve: a kormány nem jutott ellenkezésbe korábbi álláspontjaival, midőn az osztrák Reichsrath tárgyalásainak jelenlegi stádiumában az ottani kormányval újabb, de rövid lejáratu provizoriumban állapodott meg. A miniszterelnök arra fogja kérni a párt értekezletét, hogy ehhez hozzájáruljon és hogy a kormányt továbbra is támogassa. Mután az ügy elintézése sürgős, s a kormány mindenképen kerülni akarná a törvényen kívüli állapot ismét-

— Nem szokott az ilyen sovány csontokat ütögetni! — vigyorogta a lakatos.

— Majd elmegyek valami doktorért — mondta a rendőr.

— Maga addig maradjon itt, — szölt Ferencz urhoz. — ismerem, hogy becsületes ember, nem féltém a szivarokat.

Elmentek Ferencz ur egyedül maradt. Végre bent volt a kis szobában! Vele együtt!

Letérdelt az ágy e' és elkezdett keservesen zokogni. Eszébe jutott, hogy mennyire is szerette ezt a lányt és hogy az, ime most itt hagyja örökre. Kinek kíván ő ezután jó reggelt?

Könnyein át nézett a halott arczára és úgy suttozta:

— Ha egyszer megcsókolnám ezt a drága arczot! Az első a bucsucók!

Reszketve hajolt feléje s akkor vette észre, hogy az ágy mellett valami arczkép hever. Közvetlen a halott leeresztett keze irányában. Ő ejthette ki. Felveszi az arczképet s hátra tántorodik.

— Az ő arczképe ezzel halt meg! Egy pillanatig szinte dühbel nézi a Balajthy Géza megfakult, régi arczképet s mintha szét aharná tépni, de a következő pillanatban már oda teszi a halott feje alá a párnára.

— Menjtek együtt!

Az orvos megérkezett és kijelentette, hogy az öreg leányt szívizéhihűdés ölte meg. Ferencz ur sürűen törülte a könnyeit s úgy zokogta:

— Még is a szive ölte meg!

lódését, indítványozni fogja a házbán, hogy naponkint kettős üléseket tartson, hogy dél előtt az indemnity, délután a kiegyezési javaslatot tárgyalnassa. Az ellenzék terroristikus eljárásával szemben azonban szükséges, hogy a szabadelvű párt is — folyton együtt legyen azon nehéz küzdelem ideje alatt, mely a pártra a legközelebbi időben várakozik. E végből a karácsonyi szünetek csak is a tulajdonképeni ünnep napokra fognak szoritkozni. A kormány el van tökéltve, hogy minden körülmények közt a többség akaratát érvényesítse, mely tekintetben a miniszterelnök számít a szabadelvű párt feltétlen támogatására.

Krieghammer kitüntetése. Azok után a híresztelések után, hogy Krieghammer közös hadügyminiszter bukott ember, mert a Hentzi-kézirathoz fűzött kommentárjával legfelsőbb helyen visszatetszést keltett, mindenféle a legelénkebben kommentálják azt a tényt, hogy a császárjubiläum alkalmából Krieghammer a Szent István-rend nagykeresztjét kapta. Ez a legnagyobb kitüntetés, a melyet az osztrák császár és a magyar király oszthat, annyira nagy, hogy abban Krieghammerrel ez időszert néhány főhercegen kívül csak huszonegyen osztoznak. A kitüntetés jelentőségét fokozza az, hogy a Szent István-rend az udvari terminologia szerint is magyar királyi rend, tehát a nagykereszt adományozása kifejezetten a hadügyminiszternek Magyarországra vonatkozással bíró működését illeti. Tehát érdemelismerés és buzdítás, nem pedig végkielégítés. Legrosszabb esetben is világos czáfolat arra, hogy Krieghammer, ha esetleg távozik is a hadügyminiszteri székből, bukik, még pedig a Hentzi-eset miatt bukik.

A függetlenségi és 48-as párt ama emlékezetes értekezletén, melynek egyedüli tárgyat a párt két tagjának kizáratására vonatkozó indítvány képezte, egy közvetítő indítvány elfogadásával a pártegységét helyreállították ugyan, a pártaktikát illetőleg mindazon által az ellentétet — úgy látszik — még mindig nem szüntek meg. Komjathy Bélának, a part volt első alelnökének mai fejtegetéseit mindenfelől ez értelemben interpretálták. Köztudomásu ugyanis, hogy Komjathy egy a multban, mint most is határozottan ellenzi az obstrukciót. Miután mai beszédében habár csak közvetve a nemzeti párttal és a néppárttal való fegyverbarátság ellen nyilatkozott és az ellenzék felirati javaslatát ez okból alá sem írta, minhazonáltal kifejtette, hogy a függetlenségi és 48-as párt nevében beszél; a párt azon tagjai, kik a kormány elleni harcot feltétlenül kívánják, újból hangsúlyozzák azon kívánságukat, hogy a párt egységének helyreállítására törekedjenek és ismételten sürgetik az akciót, mely bivatva legyen a párt ezen egyértelműségét biztosítani. Ezzel kapcsolatban újból tárgyalják az Ugron párt tagjainak a pártkörbe való belépését, a mit legutóbb a közvetítő indítvány elfogadása folytán egyelőre elejtettek, mely eshetőség azonban most Komjathy mai beszéde után újból előtérbe lépett.

Az ellenzéki pártok üdvözlése. Az egri ellenzék látogatott négyülést tartott, amelyen Szederkényi Nándor és Alföldi ügyvéd határozati javaslatokat nyújtottak be, melyekben azt indítványozták, hogy a népgyűlés külön-külön üdvözölje a parlamenti ellenzék vezetőit s a további harcra lelkesítse őket. Az üdvözlő iratot, a népgyűlés egyhangulag és nagy lelkesedéssel fogadta el.

KÜLFÖLD.

A helyzet Ausztriában. A cseh lapok Bécsből arról értesülnek, hogy az 1899. évi költségelirányzatot a reichsrathnak keddi ülésén fogják beterjesztetni. Kaizl pénzügyminiszter hosszabb exozezával fogja azt bevezetni, feltéve, hogy a Ferjancic-ügy tárgyalásának ellenére nyugodt ülés lesz. A budget és kiegyezési provizoriumot, amelyek legalább egy félévre fognak szólni, azután következnek sorra.

A lengyel tartománygyűlés. Mint a lengyel lapok értesülnek, a gacsországi tartománygyűlést e hó 28-án 3 napi ülésszakra fogják egybehívni a budget-provizórium megszavazása céljából, aztán elnapolják, hogy márcziusban további munkára újból egybe hívják.

A kiegyezés. A jövő hét elején úgy a magyar, mint az osztrák parlamentet — a Neue Freie Presse szerint — hivatalos uton értesíteni fogják azon tárgyalások eredményéről, amelyek Thun bpesti látogatása alkalmával lefolytak.

Táviratok.

A Dreyfus-ügy.

Páris, decz. 4. (A »Debr.« ered. táv.) A semmitörvényes kihirdette, hogy Henry és Valsin-Esterházy legalább 1893 óta összeköttetésben voltak egymással és közösen operáltak. Valsin 1893-ban levelet írt Jules Roche volt kereskedelemügyi miniszternek, a ki az előtt a hadügyi költségvetés előadója volt; Valsin ebben a levelemben a következőket írta:

Jelentéséhez igen fontos információkat adhatok önnek azokról a visszaélésekről, melyeket a vezérkarban és különösen az informáló hivatalban elkövettek. Ebből a hivatalból ismerem Henryt, aki jó ismerősöm és adósom.

Roche elismerte, hogy ezt a levelet megkapta. Ebből a levélből azt következtetik, hogy Henry és Valsin közösen üzték a kemkedet.

Páris, december 4. »Debr.« ered. táv. A »Rappel« megbízható forrásból arról értesül, hogy Freycinet most azt a kérdést tanulmányozza, milyen szerepet játszott Du Paly de Clam ezredes a Dreyfus ügygel összefüggő egyes ügyekben. A »Rappel« tudni veli, hogy Du Paly de Clamot legközelebb bíróság elé fogják vinni.

Páris, december 4. »Debr.« ered. táv. A Grand Orient de France szabadkőműves páholy terében ma nagy revizionista meggyűlés volt. A terem zsúfolva volt résztvevőkkel. A kik nem fertek be, daczára annak, hogy rendőrség is volt jelen, szabad ég alatti gyűlékezés a Grand Orient de France udvarán. Számos szóok beszélt, Allemane kijelentette, hogy Cavaignac pártjában újabb boulangizmát lát, a mely a köztársasági meglo, ami törek-zik. Langlois, az orvosi egyetem tanára kijelen ette, na Picquart-t elteitlik, a nép kiszabadítja őt a hadi törvényszék karmái közül.

Páris, december 4. »Debr.« ered. táv. G a s c o l Groussel szocialista képviselő interpellációt jeentett be több jelenlegi hadügyminiszteri képviselőnek egy roalista lap-hoz való bűnös összeköttetése tárgyában. Nevezett lap ugyanis hamis levelek útján először a német császárt és több állam követet vont be a Dreyfus ügybe.

Páris, december 4. »Debr.« ered. táv. A Havas ügynökség jelentik: A G r a n d O r i e n t d e F r a n c e szabadkőműves páholyának a Dreyfus por revizioja érdekében tartott meeting után a közönség a L i b e r e P a r o l e szerkesztősége elő vonult, ahol Picquartot elteittek. A rendőrség és a tüntetők között véres összeütközések voltak.

Uj rend Krétán.

Áthén, decz. 4. (A »Debr.« ered. táv.) A kretai főkommisziáriusi állásra a négy hatalom által kijelölt György görög lérczeg ismét elhalasztotta a szigetre való elutazását. Ugy hírik, hogy meg csak e hó 8-án megy oda. Az újabb halasztás okait nem ismerik, de alighanem abban a körülményekben keresendők, hogy a négy érdekelt kabinet közt bizonyos pontokra nézve eddigelé sem sikerült a megállapodás.

Mac Kinley üzenete.

London, december 4. (A »Debr.« ered. táv.) A »Daily Telegraph«-nak jelentik Washingtonból: Mac Kinley elnök kijelentette,

hogy a kongresszushoz intézendő üzenetében hangoztatni fogja annak a szükségességét, hogy az Egyesült-Államok kormány, mint a régi tengericsatorna társaság biróiban levő engedély végrehajtója a Nicaragua-csatorna építéséről intézkedjék.

H I R E K.

Olvasó közönségünkhöz!

Lapunk mindazon pártolót — olvasóit — barátait a kik a jövő 1899 évre lapunkra előfizetni kívánnak, — felkérjük, hogy ez iránti szándékukat egy levelezőlap útján, vagy szóval a kiadó hivatal tudomására juttatni sziveskedjenek, — amennyiben ahhoz igényt akarnak formálni, hogy részükre a »Debrecezen«-t ebben az egész hónapban tiszteletből ingyen megküldjük. A »Debrecezen« szerkesztősége.

*** Színészeti kiállítás bezárása.** A deb. színészet 100 éves jubileumának emlékére rendezett színészeti kiállításnak is vége van. Tegnap este a Csokonai kör választmányának es nagy közönségnek jelenlétében berkesztette Komlósy Arhur rend. bizottsági elnök, köszönetet mondván a közönségnek a tömeges látogatásért és a helyb. sajtónak a támogatásért. Néhány nap mulva a kegyelettel őrzött kedves emléktárgyak, a becses reliquiák, amelyeket Szojka Gyula, Szántó Samuel, Kardos Albert tanárok Vértessy Ida k. a. nyál együtt valóban választékos csinnal, annyi jó izléssel rendeztek el, vissza kerülnek tulajdonosaikhoz. A kiállítást 8 nap alatt 2400 egyen látogatta. A látogatóknak egy harmad része az iskolák növendékei közül került ki. Megnézték a kiállítást az ev. ref. és r. kath. gymnasium, állami főrealkola, ref. felsőbb leányiskola, nőipariskola, nőgyeleti és rsz. tanítói árvaház, keresk. akadémia növendékei.

*** Felhívás.** A színészeti emlékkiállítás rendező bizottsága tisztelettel értesíti a t. kiállítókat, miszerint beküldött emléktárgyaikkal — a nyert elősmervények beszoigáltatása mellett — f. d e c z e m b e r h ó 6 - i k n a p j á n a k d é l e l ő t t 9 ó r á j a t ó l kezdve a »Csokonai szobában« át vehetik és elvitethetik. — A hivatalos orak d. e. 9—12 óraig és d. u. 2 órától 4-ig tartanak. A rendező bizottság.

*** A »Petőfi Dalkör«** zászóalapjávára igen szép eredményü gyűjést rendezett Erdős Malika kisasszony, melyhez következő szives adakozók járultak adományaikkal u. m.: Rösler, Berger és Horvát téglaágyár társaság 1 frt, Paczelt Janosné 40 kr, Erősné 20 kr, Gondy Karolyné 50 kr, N. N. 10 kr, Nemes Kalman 50 kr, N. N. 30 kr, Dr. Baikányi Miklósné 50 kr, Sz. I. 20 kr, Dr. Megyery Pálné 50 kr, N. N. 10 kr, Rosenberg 10 kr, Preiser Salamon 30 kr, R. G. 20 kr, N. N. 30 kr, Fried Ida 10 kr, Bátoriné 30 kr, Varga Imréné 20 kr, N. N. 10 kr, Dr. Czeglédy Mihály 30 kr, Sárváry Ferenczné 30 kr, Csorba Lajosné 30 kr, Fisch testvérek: 50 kr, N. N. 20 kr, Valaki 20 kr, N. N. 20 kr, Harsányi Istvánné 50 kr, M. F. 30 kr, M.-né 20 kr, P. L. 20 kr, K. I. 20 kr, I. G. 10 kr, F. I. 50 kr, N. N. 10 kr, N. N. 10 kr, N. N. 15 kr, Hevesi Gyula 50 kr, Dr. Tüdös Janosné 50 kr, N. N. 10 kr, P. N. 20 kr, V. D. 10 kr, N. N. 5 kr, Balla Bertalan 50 kr, Nonti Péter 50 kr, Griermann Gyula 30 kr, özv. Dolnik Ferenczné 50 kr, Bikfalvy Imre 30 kr, Kiss Miklósné 20 kr, Szep Gyula 30 kr, Rác Mihály 15 kr, Vértessy György 10 kr, Róz V. I. 20 kr, Viedner József 25 kr, E. 50 kr, Dr. Király Ferencz 1 frt, Szabó Kálmáné 1

frt, N. N. 10 kr, Boczkó Sámuelné 50 kr, N. N. 10 kr, N. N. 50 kr, N. N. 30 kr, Rásó Gyulané 50 kr, N. N. 10 kr, N. N. 20 kr, Szikszay Gézaóé 50 kr, N. N. 25 kr, Rickl Antal 50 kr, Medgyaszay Gyula 20 kr, Gy. 50 kr, Rösler Richard 50 kr, N. N. 10 kr, Madaci Janos 50 kr, Szabó Lajosné 50 kr, N. N. 20 kr, N. N. 10 kr, N. N. 10 kr, N. N. 10 kr, Veres Lászlóné 50 kr, Pökay József 20 kr, N. N. 10 kr, Luszsig és Halmágyi 50 kr, Keményné 10 kr, Dr. Fejér Ferenczné 1 frt, Geiger Simonné 30 kr, N. N. 50 kr, Dr. Engel 50 kr, N. N. 26 kr, N. N. 20 kr, N. N. kr, Dr. Koll. Janos 50 kr, Dégenfeld 50 kr, Budaházy Istvánné 30 kr, Láng Jenő 1 frt, együtt 31 frt. Eddigi zászóalap utólsó kimutatásunk szerint volt 158 frt 22 kr, melyhez adva a fenti 31 frtot, összesen 189 frt 22 kr a jelenlegi alap. Fogadják a mélyen tisztelt adományozók es a kedves gyűjtő kiasszony a dalkör nevében halás köszönetemet. Debrecezen 1898 december hó 3-án. Nagy Ferencz a Petőfi-Dalkör pénztárosa.

*** Miniszteri rendelet a tanfelügyeletről.** Néhány nap előtt Wlassics kulturminiszter kinevezte Pauer Imre egyetemi tanárt a Paedagogium es a Zírzen-intézet gondnokává. Ennek a kinevezésnek kiegészítő része mos. érkezett meg Varady Károly fővárosi tanfelügyelőhöz, akit fölment a miniszter e két népiskolának felügyeletétől. Ez az intézkedés csak egy lánccszeme annak a reformnak, hogy a népoktatási tanfelügyelők tisztán csak az elemi iskolák felügyeletével foglalkozzanak. A ma kereskedelmi es felsőbb leányiskolákat, a tanítóképzőket, valamint a polgáriiskolákat pedig kivonják a tanfelügyelők hatásköréből.

*** Eljegyzés.** D a n n h o f f e r Jenő m. a. v. mérnök eljegyezte M o l c s á n y i Janos helybeli ügyvéd bájos leányát E m m á t.

*** Végfárgyalások.** A heti büntügyi végfárgyalások a következők sorrendben tartanak meg: decz. 7-en szerdán Dóczy József ellen parviadal vétsege, S. Nagy Gabor s társai ellen sikkasztás buntette, Piros Imre ellen, ragalmazás vétsege, Nagy György ellen, m. okirat hamisításért, decz. 9-én Pénteken, Vég Lajos s társai ellen, csalás buntette, Banoth József ellen, Csalás vétsege, Weisz József ellen, m. okirat hamisításért, Harmathy Pal s társa ellen, g. o. s. t. sertés, özv. Mérsz Daniélné ellen, topás buntette.

*** A Zion egylet** bárendező bizottsága tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy az 1899 január hó 7-en tartandó táncvizsgalmát nagyszabásúvá teszi es azt hangversenyyel es tombolával összeköti. E czé ből kiküldött a maga kebeléből egy 10 tagu bizottságot a tombola rendezésére, egy 5 tagu Bizottságot a hangverseny rendezésére es egy 60 tagu bizottságot a táncmulatság rendezésére. A hangversenyyel egybekötött táncmulatság az előjelekből írlve igen sikerülnek ígerkezik.

*** Megégett ember.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap reggel a homok-kert utca 38 számu házban. Itf lakott Kádár Janos dohánygyári uapzámos, ki a 4-ikére virradó éjszakan ittas állapotban tért haza. Reggel felé G e r e b Janos a mint az említett ház udvarán kiment, nagy füst szagott érzett. Rémülten vette észre, hogy Kádár szobájában tűz van s hogy onnan jön ki a füst. Azonnal felrohant s a bezárt ajtót feltesztve, bement a fojtó füsttel telt szobába. A szerencsétlen Kádár Janos ott feküdt a padlón megüszkösödve holtan. . . A rendrség részéről dr. B a l k á n y i Emil ker. orvos es P ó s a l a k y Mihály rendőrbiztos mentek ki a szerencsétlenség színhelyére. Az orvos constatálta, hogy Kádár már az éjjel meghalt, megölte a füst. Beszállították a kózkórházba, a hol fel fogják boncolni. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy Kádár a dohányzás áldozata. Agyban fekve rágyújtott egy cigarettára, de az álom erőt vett rajta, kiejtette szájából az égő cigarettát, a mely

meggyújtotta az ágyat. A ma azonban oly
mely volt, hogy a mardosó lángnyelvek sem
tudták felebrésztetni. Mámoros almat — hosszú,
örök álom váltotta fel.

* **A Petőfi dalkör** tagjaiul újabb
beépíték alapítói Szilágyi Imre ügyvéd, Szabó
Mihály és Juhász István. Rendes tagokul:
Maday Imre, Szemere Albert, Kiss Miklós,
Kocz Gábor, Major Miklós, Dalmi József, Imre
Vince, Nyirkos János, dr. Orbán József, dr.
Freund Jenő, Fodor J. mérnök, Tóth István
építész, ifj. Rózsa Lajos. A zászlóalap javára
pedig nyereség 7 kr. Mint érjesülünk, a hó
végén a Bika disztermében a zászló alap
javára hangversenyt rendez, melyre előre
felhívjuk olvasóink figyelmét.

* **Sikerült dalestély.** Igen sikerült dal
estélyt rendezett tegnap este a Bika vendéglő
disztermében a debreczeni iparos ifjuság dal-
köre. A trefás tombolával egybekötött dalestély
mű-ora nagy tetszést aratott s előadás
után tánczra perdült a nagyszámú megjelen.
Közönség, melynek aztán virradtkor lett véget.
A nyeregytárgyakat óriási érdeklődés mel-
lett az éjféli szünet a att osz ottak ki. Hiszünk,
hogy a szép erkölcsi siker mellett anyagilag
is hasznosító volt a multság a törekvő dal-
kör könyvtára javára.

* **Az »Ország-Világ« Debreczenről.**
A szinészeti kiállítás alkalmából az »Ország
Világ« szepirodalmi lap több képet közöl
Debreczenről. — Így hozza a főispán, Gé-
ressy Kálmán, Komlóssy Arthur és Komjáthy
János arcképeit; az új színházat es valami
fantáziából alkotott régi deszkabódét. Az ün-
nepély leírása különben nagyon felületes s
ugy azt is, hogy hasból van csinálva. Szerint
az emléktáblát Simonffy vette át és nem az
a főispán. Ha mar innak valamit az ily tekinté-
lyes lapok jó volna a tények elferdítésétől
óvakodni.

* **A Zion egyleti tagok szives figyel-
mébe.** Alapszabályaink értelmében a szövzeti
joggal bíró egyleti tagok nevelajstroma minden
év január havában állí andó össze. E lajstrom-
ban fel nem vehető a rendes tagok közül
azok, akik az előző év decz. 31-én 2 frt.
t a g s a g i d i j j a l y a n n a k h á t r a
l e l é k b a n. A pártoló tagok közül pedig
azok, akik decz. 31-én az előző félelvi tagsági
díjjal voltak hátralekban. Ehez képest köte-
lességünknek tartjuk azon t. tagársakat, akik
tagsági díjjal meg hátralekban vannak tiszte-
lettel felhívni, hogy tartozásukat f. évi decz.
31-ig kiegyenlíteni sziveskedjenek, mert ellen-
kező esetben az 1899 évre — januárban —
összeállítás v a l a s z t á s i l a j s t r o m b a n n e m l e s z n e k f e l -
v e h e t ő k. Az előjáróság.

* **Eredeti reklám.** A hajdani, cehrend-
szer büszke mondasza, hogy a jó bornak nem
kell czeget, ugyancsak lejarta magát. Ma már
a reklám éppen olyan elengedhetetlen kelléke
az üzletcsinálásnak, mint a hadviselésnek a
fegyver. A nagyvárosok kaoszában az boldogul
csak, a ki elég élelmes s minél hangosabban
veri a reklám dobját. Természetes, hogy a
mód megválasztása, a melylyel egy-egy cik-
ket közkeletűvé tesz az üzleti élelmesség,
nem kis fejtörést okoz a kereskedőknek. Mert
fő az eredetiség. A mindennapi sablonos
dolgot megszokják az emberek s ügyet sem
vetnek rá. Az új; az eredeti ötlet azonban
föltűnik és imponál.

Innen van aztán; hogy valóságos művé-
szetet fejtenek ki a reklámcsinálásban. Az
amerikaiak legújabb ötlete, hogy embereket
használnak, ki ilyen czelokra. Itt találkozunk
a legeredetibb ötlettel, amelyek valóságos
amerikai élelmességre vallanak. De még ezek
között is bizonyára a legzsensitálisabb a kö-
vetkező reklámcsinálás:

Elegáns ur lép be a kávéházba s helyet
foglal valamelyik asztalnál. Kévs idő múlva
egy másik ur érkezik.

— Megengedi uram? — kárdi udvari-
asan, miközben helyet foglal az előbb érke-
zett asztalnál. Az engedelem természetesen
megadódik s az ur megrendeli a kávéját. De
ó fatum, a vendég egy hihetetlenül ügyet-
len mozdulattal leveri a csészét, a mely-
nek tartalma végigömlik szomszédja nad-
rágján.

— Bocsánat, bocsánat.
— Menjen maga barom!
— De kérem.
— Megfelel nyomorult! üvölt a leön-
tött ember s a következő perczben egy hatal-
mas pofonnal honorálja a másik ügyet-
segét.

A botránnyra összeszaladnak a vendégek
a kávé kétsegebesetten igyekeznek őket csil-
lapítani, de a két ember erre még jobban
larmáz s dulakodik. A mikor már mindenki
ezt nézi a kávéházban, elő lép egy idegen ur,
aki edd g nyugodtan újragot olvasott s meg-
kérdezte mi történt.

— Leöntötte a nadrágját,
— S ezért érdemes ilyen skandalumot
csinálni. Uram, itt van a Columbus pecsét-
tiszító, kivesz minden pecsétet. S ezzel a
vendégek bámulatára nyomban kitisztítja a
leöntött nadrág pecsétét, mire a három ur a
vendégek legnagyobb bámulatára bókolva tá-
vozik egy másik kávéházba, hol előről kezdik
a dolgot.

* **A borhamisítások.** Kolozsvárott es az
erdélyi részek több nagy városában szigorú
borvizsgálókat indítottak a gyanusnak tartott
borok, illetve azok elárusító ellen. Az erd-
mény már részben meg van. Egyik dús gazdag
borkereskedőt: Bürger Márton krakkohegyaljai
borpancsolót Alsó Fehérmegyében jogervé-
nyesen tetemes pénzbírságra
és fogságra ítélték. Az országos borvizsgáló
bizottság Kolozsvárott ma este ismét gyüle-
zik. Az eddig megvizsgált het mintabor közül
öt pécsi eredetűt hamisítottnak talált a bor-
vizsgáló bizottság.

* **Tisztújító közgyűlés.** A debreczeni ügyvédi
kamara tegnap délután 3 orakor tartotta meg
tisztújító közgyűlést az egylet helyiségében. Az
új tisztikar a következőképen alakult meg: El-
nök Márk Endre, h elnök Szilágyi Imre Titkar
Nagyéri Pál; ügyész Des Kombes Henrik pénz-
tárnok, Bađay Gyula. Ezenkívül választottak
8 rendes választmányi és 4 pót választmányi
tagot.

* **A női ipariskola háza.** A női ipar-
iskola felügyelőbizottsága tegnap elhatározta,
hogy a várostól a női ipariskola állandó el-
helyezése végett a nőgyeleti arhaváznak
emelettel kibővítését fogja erni. Ez az atala-
kítás mintegy 25000 frtba kerül
ugyan; de a város ez idő szerint 800 forint-
ot fizet a nőipari kola bérelt helyiségeiért,
mely szük es sötet nem felel meg az inté-
zet céljának.

* **Vasuti üzletvezetőség N. Váradon.** A n.
várad ker. és iparkamara olyan kérelmet
küldött a ker. miniszternek, mely
teljesítése nagyhasznára válnék Nagyváradnak.
Bőséges megokolással ellátott feliratában arra
kéri a kamara a minisztert, hogy létesítsen
Nagyváradon vasuti üzletvezetőséget. A kér-
vényt már fölterjesztették a miniszterhez.

* **Herczegasszony regénye.** A dőblingi
gyógyintézetből csak a minap vitték át Koburg
Lujza herczegasszonyt egy másik szanató-
riumba Purkersdorfb. Remeteéletet kell most
élni a szép herczegnőnek és orvosok figyelik,
hogy kiderítsék a »baját.« — Ennek a szo-
morura vált regénynek hősről, Mattasich-

Keglevich főhadnagyról pedig azóta, hogy
Zágrábban elvitték a herczegasszony mellől,
hirt se hallott a világ. — Csak anynyi
szivárgott ki a zágrábi kaszárnyákból, hogy
— Mattasich főhadnagyot felsőbb parancsra
egy közshadseregbeli százados a parancsnok-
sági irodába kísérte. Ettől a percztől nyoma
veszett a főhadnagynak, hová vitték, mit esi-
náltak vele, senki sem tudta. A herczegasszony
hires kalandját rég elfeledte volna a világ, ha
Mattasich sorsa nem tartotta volna fenn az ér-
deklődést, melylyel iránta viseltettek. —
Ugy értesülünk, hogy a főhadnagyot a zágrábi
23 számú katonai kórház egyik tiszt szobá-
jában őrzik és megfigyelik. Elmebejti állapo-
tának abnormitását akarják minden áron
megállapítani katonai orvosok, A kórház lett
Mattasich főhadnagy börtöne, hónapok óta
tanakodnak Zágrábban és Bécsben, mifele
betegséget olvassanak az orvosok Mattasich
főhadnagyról. Szigorú tiltótarfás őrizi a fő-
hadnagytól a kórházba. Senki sem beszélt vele
azóta, — hogy odakerült, — csak az orvo-
sok — meg a zágrábi hadtestparancsnok
ság legfőbb emberei. Anyi azonban megis
kiszivargott, hogy Mattasich-Keglevich erős
konst tucziója megövtá attól, hogy a megfi-
gyelés czimén alkalmazott rendszabályok lel-
siállapotát tényleg megzavarják.

* **Hiba igazítás.** Lapunk szombati szá-
ma — Deczember 3. 273 sz. 5. oldal első
hasábjában »székfoglaló a főiskolában« czimű
tudósításában több sajtóhiba benmaradt, mely-
nel fogva a kü önben érdekes közlés nagy-
részen érthetetlen. A hibákat kijgazítva a
tudósítást újra közöljük: »Ma — nov. 3. —
d. é 9 orakor tartotta meg Kecskeméthy La-
jos gymn. tanár székfoglaló értekezését »L e s -
s i n g Gotthold Ephraim élete, műve, azok
hatása az újabbkori irodalomra« czim alatt.
Az ünnepélyen megjelentek: Z s i g m o n d
Sándor egyházker. főjegyző, Sinka Sándor
gymn. igazgató, Erdős J. theol. tanár, Dr.
B a r t b a Béla jogakad. dékan, dr. Öreg
János jogtanár, Csiky Lajos theol. tanár,
Mitrovics Gyula lelkész, a gymn. tanárikar,
egyes hatóságok és testületek képviselői es
a sajtó.

Az ünnepélyt a főiskolai kántus a hym-
nusszal: »Isten áldd meg a magyart...«
nyitotta meg. Erre Z s i g m o n d Sándor
főjegyző Kiss Áron püspök képviselőjében
bejelentette az ünnepély tárgyát és felszólí-
totta Kecskeméthyt a székfoglaló megtar-
tására.

A székfoglaló tartalmát következőkben
foglaljuk össze röviden. Lessing 1729. jun. 22.
Kamenzen, (Szászország), született. Tizenhét
éves — 1746 — korában lépett a lipcei
egyetemre, hol különböző tanulmányokkal
volt elfoglalva. Akkoriból való »Der junge
Gelehrte« darabja s verseket is írt. Lipcset
1748-ban elhagyva Berlinbe ment s 1753-ban
színiügyi lapokat indított meg, s másnemű
tevékenységet is fejtett ki. Elhagyva Berlin
Boroszlóban adta ki leghíresebb műveit. Ese-
ménydus pályáját 1781. Febr. 15-én Braun-
schweigban végezte be.

Művei közül drámai költeményei és
bölcseleti s kritikai dolgozatai érdemelnek
említést.

Művei kora színvonalán állnak.

Egész életét jellemzi azon törekvése,
hogy a francia benyomást kiszorítsa a német
irodalomból és önálló művelésnek vessen meg
alapját. Új irányba terelte a szinköltészetet s
maga is, mint a hamburgi színház intendantsza
gyökeres reformokat hozott be. Kimagasló
drámai műve »Minna v. Barhelm« 5 felvonás-
ban, melyben a 7 éves háboru okozta ellen-
ségekedések, főleg a szász és porosz gyűlölet
káros oldalaira mutat. Jobb; »Emilia Galeotti
cz. történelmi színműve. Legnagyobb híre a
»Nathan der Weise« verses valláserkölcsi
drámájával tett szert, mely hattyudalának te-
kinthető, A továbbiakban előadó Lessing dra-

maturg és kritikai működéséről szolt a »Lao-koon« s »Hamburgische Dramaturgie«-vel kapcsolatban.

Végül lelkesen szolt a jelenlevőkhez, hogy vegyenek példát a Németek ezen nagy költőjétől a fáradhatlan munkásságban.

A zajos tapsokkal és eljenzésekkel fogadott székfoglaló után Zsigmond Sándor üdvözölte az új tanárt, kit egyhangulag választottak meg.

S i n k a igazgató meg még az ifjúsághoz intezett pár szót; azután az énekkar zendítette rá a »Szózat«-ot s ennek hangjai mellett oszlott szét a nagyszámu közönség.

A jeles tanár ígérte, birva, jelezhetjük, hogy bővebb kivonatban közölni fogjuk az értekezés tárgyát képező Lessing-tanulmányt.

† **Elvesztett pénztárca.** Szerkesztőségünk egyik belmunkatársa elvesztette pénztárcáját, melyen e kopottság jelei már erősen mutatkoztak. A tárczában természetesen pénz nem volt, hanem egy fontos okirat, mely a megtalálóra nézve semmi értékkel nem bír, azonban szerencsétlen munkatársunkat azoknak elvesztése érzékeny veszteséggel sújtaná. A becsületes megtaláló kéri, hogy a tárczát hozza be szerkesztőségünkbe, ahol illő jutalomban: egy forró baráti kézszorításban részesül.

*** **Mit vegyünk férfiaknak Karácsonyra?** Határozottan a legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok férfiak részére Schwartz Daniel tejtejképző-üzletében »Bika« szálloda épületében kaphatók: u. m. csakis valódi tejtejképző és szipkák minden alakban és árban, valamint bőrből pénz, dohány és szivar-tárczák, séta-pálczák ezüst fogantyúval már 4 frtól kezdve, sakk- és dominó-játékok a legjutányosabb árban. Kérem a n. é. közönséget, hogy monogrammos és czimeres pipákat, valamint szipkákat szíveskedjenek mielőbb megrendelni, hogy kellő időben elkészülhessenek. Kiváló tisztelettel Schwartz Daniel.

* **Új találmány.** Legjobb a Fáy-féle rögön finomító és szepítő arczkréme. Nem zsiros. Ár: 1 matlan! Higanyt nem tartalmaz. Debreczenben kapható Dr. Rótschnek V. Emil és Tamássy-féle gyógyszerárban, valamint a készítőnél Grósz Nagy Ferencz nyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Színház.

Heti műsor:

Kedden: Gésák, operette.
Szerdán: új betanúással először »A gascognei nemes.« Regényes vig opera.
Csütörtökön: Ugyanaz.
Pénteken ujdonságul először »A hálókocsik ellenőre.
Szombaton: Ugyanaz.
Vasárnap délután; »A gimesi vadvirág.
Este ujdonságul először: »Talmi herczegnő.« nagy operett.

Az »osozslánvadász« tegnapi előadásán nagyon kevesen voltak a színházban. A közönség unatkozott szidta a darabot na meg a direktort is, ki ilyen silány művet harmadszor is feltálat. Hát már annyira vagyunk, hogy ilyen darabokkal kell kitölteni a repertoirt? Bizony csak az ilyesmivel szegénységi bizonyítványt allitgat ki magáról az igazgató ur.

Kettős előadás.

(Délután.)

»A virágcsata« töltötte ki a tegnapi délután programját s hogy még mindig nem vesztette el vönzó erejét, bizonyítja, hogy az egész ház ismét megtelt s vidám hangulatban folyt le az előadás, mely a szokott volt, csak annyi epizód történt, hogy a kis K a p o s s i t virágdobálás közén éppen szemem találták ami elég sajnálatos incidens volt

(Este.)

Este ismét jó ismerős ment a »Mozgó fényképek«, abban a szabatos összevágó előadásban, melyet Szathmáry, T. Halmi Margit, T a n a y, K i s s Irén, F e n y é r i, K o m j á t h y együttes részvétele valamely darabban, mindig biztosít. A Stein — Benkó mozgófényképei is megtették a maguk hatását s ennek folytán újra majdnem telt ház kacagott a Kapor Kálmán és Koppány Miska nevetetően szomorú történetén.

Kapossi Józsa, elszorított! K a p o s s i Józsa színtársulatunk kedvelt szubrett énekesnője a jövő ezezonra a kőcskeméti színházhoz szerződött. Távozása érzékeny veszteség reánk nézve, mert eddigi szereplése a közönség és a sajtó nagyobb részének tetszésével találkozott (ugy látszik ezért kell távoznia.) Őszinte sajnálattal fogadjuk ezen hírt és kíváncsian várjuk, hogy kit fog az igazgatóság Kapossi helyébe szerződtetni?

Komjáthy szervezkedik. (Beküldetett) Érdemes színigazgatónk közelességének tartja már jó előre megfelelni annak a kitüntető bizalomnak melylyel a színügyi bizottság a tanács tagjainak nagyobb része, mint magánemberek működésével való rendkívüli megelégedésüknek adtak kifejezést és kérve kéri, hogy legyen szives továbbra is megmaradni, aminek aztán azt a folytatólagos szerencsét köszönhetette, hogy a nagy híres debreczeni színházra rajta kívül egy iczipiczi direktor sem pályázott, mert nem remélhetette, hogy a színházi bizottság és a tanács érdekelt tagjai hivatalos minőségükben másként fognak szavazni, mint magánegyéni mivoltukban.

E kitüntető bizalom következménye tehát az, hogy ő szervezkedik és szervezkedés ha egyes helyi lapok híreinek hitelt lehet adni eléggé sajtóságos. Elbocsát egy rakás elsőrendű erőt, S z a t h m á r i t, H a l m i M a r g i t o t, T a n a y t, K a p o s s i t s a z t a J u h á s z I l l o n á t, a ki tavaly a koloratur primadonnának netovábbjaként dicsergetett a színigazgatóság félhivatalos lapjaiban.

S z é k e l y t pedig, kit a kritika és a közönség oly egyhangu elismeréssel fogadott, Szatmártt vendégzerepelteti, mert itt nem nyillik tér számára, vagy mert őt is el akarja bocsátani, mint a szintén kolostorba, akarom mondani — Szatmárra küldött J u h á s z I l l o n á t.

Hát ha ez a hír igaz, még Leopold Francziskát, Serfózyt, Székelyt, Rubost, Locsareknét, Sziklait s néhány más tagot tessék elbocsátani s a karaszemélyzetet magán zereplőkkel előléptetni. Ez a jó debreczeni közönség akkor is bérel s tódul a színházba, akkor is megtölti a 100 perczenttel emelt helyeket, Komjáthyt tán még akkor is impozánsul fogják marasztalni, hanem a publikum az a része, mely nem hajlandó a színigazgató ur minden terve előtt meghajolni, bizik a független sajtóban.

Egy színházlátogató.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

decz. 3.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai nehéz páronkint 320 kilogrammon felüli párja 54—55 krajczárig, közép (pkint 251—35 — kilogramm súlyban) 55—56 krajczár Könyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) 53—54 krajczárig.

Sertéslétszám: 1898. évi decz. 1-én volt készlet 39.176 darab, 1898 decz. hónap 2-án felhajtott 200 drb, 1898 decz. hónap 2-ik napján elszállított 466 darab, 1898 decz. hó 3-ik napjára maradt készletben 38.910 darab. — A hizott sertés üzletirányzata lanyha.

Budapesti gabonátözsde.

decz. 3.

készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—	80	00.00—00.00
» »	77	—	81	39.00—00.00
» »	78	—	82	—
Tiszavidéki ó	79	10.—	10.05	—
» »	76	10.15	10.30	80
» »	77	10.25	10.35	81
» »	78	10.40	10.45	82
Festvidéki ó	79	10.20	10.30	—
» »	79	10.35	10.40	80
Fehérmegyei ó	76	10.45	10.55	81
» »	78	10.60	10.65	82
» »	79	10.15	10.25	—
Bácskai ó	76	10.50	10.55	80
» »	77	10.40	10.50	81
» »	78	—	—	82
Észak magy	79	—	—	80
» »	78	—	—	81
» »	79	—	—	81

	Min. hekt.-ben	Ar kilógramm
1. oszt. elsőrendű	70—72	8.50
» másodikrendű	—	8.40
Árpa takarmánynak	60—62	6.20
» égetni való	62—64	6.80
» serfözdei	64—66	7.80
Zab	39—41	5.75
Tengeri bánsági	—	5.65
» más nemű	—	12.25
Repce bánsági	—	—

CSARNOK.

Hajótöröttek.

Irta: Róssa Miklós.

I.

Édes Kálmán!

Kell hogy még egyszer írjak magának és irásban is megismételjem, amit utolsó találkozásunkkor mondtam, mert maga megint nem vette semmibe a beszédemet és azzal ment el, hogy az is csak hiabavalóság volt s hogy én bizonyára újra fogom kezdeni az egész kinteljes komédiát, mert nincs elég erőm, hogy felhagyjak vele.

Pedig most az egyszer igazán megszabadítom magát attól az alkalmatlan teher-től amelytől eddig — Isten tudja miért? — talán némi kis szánalomból nem akart önkény megzsabadulni.

Azért kellett magával még utoljára beszélnem, mert még egyszer megakartam kérdezni: akar-e törvényes nevet adni gyermekének és ezáltal megmenteni őt attól, hogy tőlem elválasztva, névtelenségben és gyalázatban tengődjek holmi idegen népségek között egy hosszú életen keresztül.

Ezzel tartozott volna neki, ha nem is szereti, de hát maga még ennyire sem tartja érdemesnek.

Különben ugy is tudtam előre, hogy meg fogja tagadni kérésemet, de én azért kötelességemnek tartottam megkérdezni, mert itt már sem rólam, sem magaról nem volt szó, hanem arról, akinek az érdeke elöttem mindennél komolyabb és fontosabb.

Maga lemondott a gyermekünkről, rajta kívül pedig nem fűzi magát hozzám semmi. Ha szerett is valaha, annak már vége van, az én szerelmem pedig nem köt-lezi magát sem mire, még arra sem, hogy ne hagyjon el abban az órában, mikor a kedve tartja.

Hát meg is tette!... Lássá, hiába csinálta ugy a dolgot, hogy az utolsó lépést nekem kell megtennem, azért mégis csak maga hagyott el engemet. Mikor olyan nyiltan megértette velem, majdnem szóval is a szemembe vágta, hogy nem szeret, megunt, csak a terhére vagyok; hogy nehezére esik, ha két-

hetenint egy órát tölt velem, és hogy csak csupa hideg tisztességből marad mellettem. Tudta maga azt jól, hogy én akkor, ha belehalok is, szétszakítom azt a köteleket, amelyről látom, hogy magának annyira terhére van. Hat én meg is teszem. Ne jöjjön el hozzám többet, mert eltagadtam, hogy itthon vagyok és ne is írjon, mert felbontatlanul küldöm vissza a levelet.

És most már nyugodt lehet, Kálmán. Nem fogom többé zaklatni sohasem, nem kell fárasztania magát azzal, hogy meglátogasson, nem fogja kapni többé az én unalmas és borzasztó leveleimet. Egészen megszabadult tőlem, Hanem, lássa, nem tudom: nem-e jön még olyan idő, amikor magának is jól esnék, ha úgy szeretné valaki, mint én, dacára, hogy most olyan nagyon megunt és olyan nagyon terhére van az én szerelmem és nem e esnék jól egy kis ártatlan gyerekeknek szájából hallani ezt a szót: apám!... Lehet különben, sőt valószínű, hogy az utóbbit még fogja hallani, hogy lesz még gyermeke, akit nem kell majd szegyelnie a világ előtt, akit majd nem dob el magától olyan könnyű szívről, akit részesíthet majd abban a nagy szeretetben, amit az enyémtől örökre megtagadott. De hogy olyat nem talál, a ki annyira szeresse, mint én a hogy szerettem — azt csak én tudom, meg az Isten, a ki a szívembe lát.

Lehet, hogy majd egyszer, valamikor megérti: mit tett akkor, a mikor engem eldobott magától. Hogy éppen akkor okozta nekem a legörületesebb kinszenvedést, mikor ugyanis sokat, nagyon sokat türtem magáért, Mikor ugyanis telé volt a szívem keserűséggel és fájdalommal, akkor okozta maga nekem a legnagyobbat.

Hiába mondja nekem, Kálmán, hiába mondta akkor is, uoljára, hogy nem szeretem már úgy, mint azelőtt — tudta maga azt a tudja oh! nagyon, hogy én szeretem; szeretem örületesen most is, mint a hogy eddig szerettem, de még mutatni sem mertem, mikor kiéreztem a hangjából a végtelen, jég-hideg közönyösséget, halálos unalmat, kedvetlenséget.

Azt mondta; sok a gondja, az életet unta még, pedig hiszen annál jobban keltett volna szeretnie engem, mert tudta, hogy senki sem érti meg magát nagyobb, forróbb mélyeséges szeretettel, mint én és senkinek sem faj a maga baja olyan igazán, mint nekem.

De maga engem unta meg és engem nem szeret s elég kegyetlen volt ezt meg is értetni velem, hogy elhagyhasson, éppen most, mikor olyan közel állok ahhoz az órához, mely minden asszony életének legnehezebb s legfájdalmasabb órája,

Maga tudja jól, hogy én hogyan szeretem és tudja; mi az nekem, magától e szakad! Tudja, hogy nem fogom ezt kibírni és — mégis: Hat miért nem szeretett? . . . Csak erre az egy kérdésre tudna megfelelni! Hiszen én szeretem, olyan végtelenül, olyan elmondhatatlanul, hogy azt maga soha, soha sem fogja megérteni és volt a szerelmemben annyi lelkesedés, annyi tűz, annyi erő, hogy egy halottat életre tudtam volna kelteni vele — csak a maga szívével nem. Pedig nem vagyok ostoba, nem vagyok rossz, akármilyenek higgyen is maga, én tudom, hogy nem vagyok rossz s azonfelül, miért legjobban kellene hogy szeressen, itt hordom szívem alatt, a maga gyermekét, kiról azt hittem egykor, hogy

erős, hatalmas, széttörhetetlen, örök kapocs lesz köztünk.

Ea mégis vége mindennek; vége! És én, ha beleőrülök is ebbe a szenvedésbe, maga könnyű szívről, közönyösen gondol az én vergődéseimre s elfelejt, Istenem! alig pár hónap alatt elfelejt, mint a többet. Nekem pedig még kell azután is élni . . .

Maga nem fog többet hallani felőlünk. Nem mondom, hogy gondoljon rám, hiszen úgy sem tenné igaz szeretettel: ugys el fog felejteni, hiába mondta azt akkor, májusban, hogy addig fog szeretni, a meddig én magát,

Isten vele; most igazán utoljára. Talán most már meg tudja bocsátani azt a sok bosszúságot, keselmetlenséget és unalmat, a mit én magának, okoztam, hiszen most már vége.

Julia.

II.

Édes Julia!

Magának írom e sorokat, nem magának, hiszen azzal fenyeget, hogy felbontatlanul küldi vissza a levelem. De úgy érzem, hogy azzal még nem esik le a teher a szívemről, hogy ha lelkem csendjében sóhajtom el, a miket most elmondandó vagyok. Ha telesszántom ime a papírost, tán szemembe kaczagnak a betűk s megpirtanak, ha netán hazudni találnék.

— Igaza van Julia, én hagytam el magát; — én tettem meg erre az eldöntő lépést először. Oh, de nem azért, mintha unánám, nem szeretném! Nem most hagyom el, mikor az utolsó Isten hozzád-ot mondom magának — akkor, májusban szakadt el a kötelek közöttünk, mikor azt hittük, hogy most már örökre összefűzött. Mikor az én megtépett, szétrongyolt lelkemhez kötöttem a maga ártatlan, fiatal gyerekszívét, mikor hitvány gyávaságomban, az élethez való görcsös ragaszkodás önzésében elég kegyetlen voltam azt remélni, hogy a maga szüzi szerelméből kipirkad majd a hajnal beborult szivemben. Mikor a maga forró, lázas, szenvedélyes csókjától felpezsdült a megaludt vér az ereimben, mikor a maga lelkének harmatos tisztaságában, azt hittem, felüdül majd a romlott: a magamé.

Nincs más bűnöm, Julia, mint hogy ezt akkor hinn mertem. És ma, mikor a ködös, hideg, novemberi reggelen fáradt karomnak ölelése lanyha, csókomban tüze majdnem hogy kialudt, mikor fásult szivemben nincs a mi segítse lelkemnek szárnyalását, mint akkor, rügyfakasztó májusnak alkonyán — akkor maga az arczomba vágja, hogy terhemre van, s hogy csupán rideg tisztességből maradok maga mellett.

Pedig esküszöm magának, Julia, nem hazudtam, mikor azt mondtam, hogy az életemet untam meg kegyetlenül. Oh, de nem azért, mintha nem szeretném! Hiszen ha volt az én életemnek egyetlen napsugara, az a maga szeméből mosolygott reám s ha volt egy szál, ami még az élethez kötött, az a maga hajának aranyzála volt. Ami szenny . . . egy aránylag rövid, de kinosan hosszú életet át hoztam tapadt, az a maga jószágos keze érintésétől tisztult le rólam; ami undor, utálat a lelkemet előntötte, annak mind a maga varázsos szava enyhítette fojtó keserűségét. — Az én czéltalan életemnek, — reszkette zárt záloga volt a maga drága szerelme s ha a jelen gyötrelme elcsigázott, vigasztalóm bűbájos multunk édes emléke volt.

Maga mondja Julia, hogy volt szerelmemben annyi lelkesedés, annyi tűz, erő, hogy egy halottat életre tudott volna kelteni vele — csak az én szívemet nem!

Oh, mily igaza van! De mikor az én szívem halottabb minden halotténál . . .

Belenézek a szívembe és nem vádolhatom magamat azzal, hogy megcsaltam valaha. Elmondtam mindent, őszintén akkor is, mikor először borult a keblemre forró szerelmem.

Hogy úgy érzem: immár a szerelemre fogékony nem vagyok, hogy könnyelműen, apró pénzre váltva, már e'pocsékoltam azt a kincsét, melyet egy hosszú életre kellett volna tőkéül megőriznem.

Hogy romlott vagyok a tiszta szerelemre, lelkem miázmas bűnöktől megcsömörlött. Hogy vétkező asszonyok parázna csókjába régen beléfult már ifjúságom mámore. Hogy megundorodva a világtól, önmagamtól, nyugalomra vágyom csak, semmi másra. És maga most mégis azt kérde: miért is nem szerettem? Csak erre az egy kérdésre tudnék megfelelni!

Meg tudok felelni. Nemcsak szerettem magát, de szeretem most is, azzal az egész szerelemmel, amire csak képes vagyok. De lássa, azért nem fűzöm örökre magamhoz, mert ebbe a szerelemben maga belepusztulna. Kinos, gyötrelmes, kegyetlen haldoklása lenne az a maga szerelmének, végig nézni: mint hül ki az élet napról-napra a szívemből. A maga szerelme rózsza, viruló, jégkéreg vonná be lelkem barlangjában, mint ahogy a mészköves vízben megkövesedik a belé dobott rózsza.

Bocsásson meg Julia, ha a maga szenvedése helyett a magam gyötrelmével foglalkozom. De lássa, a boldogtalan emberek önzők, ridegek, a maguk baja mellett nincs hely szívükben a mások boldogtalanságára . . . Különben sem vigasztalni akarom, inkább még kérni szeretnék magától valamit.

Arra szeretném kérni, Julia, ha szeret még most is, úgy, mint szeretett, oltsa be ezt a szeretetet a gyermekünk szívébe — irántam. Imádság helyett tanítsa a nevemre, istenfélelem helyett tanítsa meg szeretni engemet, beszéd helyett e szóra tanítsa: apám! Ha van, a mi megmenthet bennünket a pokoltól, ennek az ártatlan gyerekek szeretete lesz az.

Ha ő fog hozzám tipegni egykoron; ha fülembe sugja a bűvös szót: apa; ha ő fogja egymásba tenni kezeinket — ez lesz a szent, a felbonthatatlan, erős, hatalmas és örök kapocs köztünk. Az ő csókja — érzem — meg fog váltani a kárhozattól és vissza fog adni magának. Akkor én, a ma még könnyelmű Krözus, a ki a világ legrágább kincsét löktem el magamtól, koldusként fogok odazárándokolni a maga ajtajához, hogy visszakönyörögjem egy morzsáját annak a mérhetetlen szerelemnek, melynek sulya alatt most összeroskadok.

Kálmán.

III.

Édes Kálmán!

Nem haragszom magára, pedig a levele egészen olyan, mint a milyet az urak — azt hiszem — ilyenkor írni szoktak. És hát én nem is a levélért szeretem magát.

Mert szeretem; még most is szeretem. Mindig, örökre . . .

Julia.

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. [mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban]

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva. Minták postafordultával.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. Magyar levelezés.

Henneberg G. selyemgyárak, Zürichben (cs. és kir. udvari szállító).

Henneberg-selyem

— csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendelik —

8383.
1898.**Árverési hirdetmény.**

Debreczen sz. kir. város Tanácsa részéről ezennel közhírű tételik, miszerint:

1. a „Csicsogó” csapszék a mérszárszékkel együtt az 1899. évi január 1-től kezdődő s 1901. évi decz. hó 31-én végződő 3 évre;

2. a »Cserepes« csapszék az 1899. évi Január 1-től az 1901. évi december hó 31-ig terjedő 3 évre; **f. 1898. évi december hó 21-én délelőtt 9 órakor** a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen bérbe kiadni fognak.

Az árverési feltételek a város számvevői hivatalánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át bántépésül készpénzben az árvereltető bizottság kezébe letenni.

Debreczen, 1898. november 29.

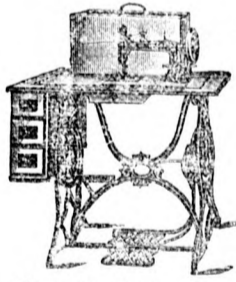
A városi tanács.**Előkelő biztosító intézet,**

amely az élet és baleset biztosítás minden kombinációját műveli

Debreczenben felállítandó vezérügynöksége részére

ügyvezető titkárt keres.

Csak oly urak, akik az organizáció és aquisitióban kiváló jártassággal és magában a városban nagy összeköttetéssel bírnak, kéretnek kimerítő ajánlataikat „R. J. 7256.” jelű alatt Haasenstein és Vogler-hez (Janus és tsa.) Budapest.

Legalkalmasabb
Karácsoni és újévi
ajándék.

Kerékpárokat téli gondozásra vállalunk.
Gondozási díj 3 ft.

A téli időnyre nélkülözhetetlen minden kerékpárosnak a legjobb Kolumbus kerékpár állvány, 1 darabja 1 ft 60 kr.

SCHWEITZER TESTVÉREK

DEBRECZEN, Piacz-utca 56. szám. (A megyeháza mellett.)

Ajánlunk:

Varrógépeket

Minden rendszerű
családi és ipari használatra.

Eredeti amerikai Singer karikahajós, Howe, körhajós és Cylinder-Elastic rendszerű, különleges hímző- és gomblyuk varrógépeket, leher-nemű, férfi- és nőiszabó, nyerges, kalapos és szíjgyártó munkákhoz.

Kényelmes részletfizetése is a legelső gyári árakban.

Vidékről hozzánk beküldött javításokat gyorsan és pontosan intézünk el.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve és ingyen küldünk. — Ügynökök fix fizetés és magas jutalék mellett felvétetnek

Minden rendszerű varrógép- és kerékpárokhoz illő alkatrészeket raktáron tartunk.

Mechanikai varrógép- és kerékpárjavító-műhely.

Minden rendszerű varrógépeket és kerékpárokat a lehető legolcsóbb árban, szavatosság mellett, jól javítunk.

Szomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Egy női és férfi-divatáru üzlet

Nagyváradon, a legélénkebb helyen, családi okok miatt kedvező feltételek mellett

eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt Pongor József Budapesten IV. Krisztof-tér 2.

Az 1895. évi cairoi s 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m. köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma, stb. ellen.

Hatása némi esetben meglepő, a mennyiben gyakrabban idültabb esetekben is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 filler.

Főraktárak Budapesten: Török József ur gyógyszerárában, Király-utca 12. és dr. Egger A. ur gyógyszerárában, Váci körút 17. szám. — Ugyiszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában valamint a keszió

Widner Gyula gyógyszerész

S.-A.-Ujhely 68 szám

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Ugyiszintén Debreczenben: Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla és Mihalovits Istvánnál.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

Tisztelettel tudatjuk a n. e. közönséggel hogy szabóüzletünk kész férfi- és gyermek- ruhaáru osztályát

felosztjuk s meglevő nagy készletünket

igen jutányos áron**véglegesen kiáruljuk.**

Teljes tisztelettel

SZEDLÁK és VAMOS.